

Izhaja enkrat
na mesec.

Cena:

za vse leto 25.- D.
za pol leta 12.50 D.Posamezna številka
stane 2 D.Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo in upravnništvo:Ljubljana,
Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRRTNIK

Izhaja enkrat
na mesec.

Cena inseratom:

Pri enkratni obavi

 $\frac{1}{1}$ strani 240.- Din. $\frac{1}{2}$ strani 120.- Din. $\frac{1}{4}$ strani 60.- Din. $\frac{1}{6}$ strani 40.- Din. $\frac{1}{12}$ strani 20.- Din.

GLASILO „JUGOSL. TRGOVSKE - OBRRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Obrtniki in nova vlada.

Nad vse značilno je, da je največ pozdravnih telegramov kralju in vladi bilo odposlanih od gospodarskih krogov in to iz vse države. To jasno dokazuje, da gospodarski krogi čutijo, da bo nova vlada posvetila posebno pozornost gospodarskim vprašanjem. To potrjujejo tudi vse vesti o delu in programu nove vlade. Proračun bo znatno znižan in s tem dana prva možnost, da se davčni pritisk zmanjša. V državnem gospodarstvu se uvaja največje štedenje in v tem oziru je nova vlada izdala že nekaj nad vse konkretnih odredb. Tudi redukcije uradništva so na dnevnem redu, a sedaj se mislijo te redukcije izvesti na res pravičen način. Reducirano bo vse nekvalificirano uradništvo in ono, ki ni vršilo svojih dolžnosti. Čiščenje se bo vršilo predvsem v ministrstvih in tu je tudi najbolj potrebno. Vendar se bo gledalo, da ne bodo ljudje kar vrženi na cesto.

Posebno pozornost posveča vlada dvigu gospodarstva in v ta namen bo ustanovljen tudi gospodarski svet. Reformirana bo tudi socialna zakonodaja in resno upanje je, da bodo obrtniške zahteve upoštevane. Vrše se številne konference gospodarskih strokovnjakov in

zastopnikov vlade, da se zboljša promet, uredi tarifna vprašanja in dvigne produkcija.

Pa tudi sestava vlade dokazuje njeno resno namero, da posveti gospodarskim vprašanjem vso pažnjo. Tako je v novi vladi več zastopnikov zagrebških gospodarskih krogov, ki imajo v svojih rokah najvažnejše gospodarske resore.

Slovenci pa smo še posebej lahko zadovoljni, ker je v novi vladi tudi dr. Korošec, in sicer kot železniški minister. Enkrat je dr. Korošec že rešil železniški promet in sicer l. 1919., ko je bil komunističen val najmočnejši. Danes smemo zato od dr. Korošca kot železniškega ministra upati tem več. Pa tudi ne glede na to, da je dr. Korošec vedno dokazal, da ima res srce za našega obrtnika in da zna skrbeti za napredek slovenskega gospodarstva. Ni čuda, če so pozdravili dr. Korošca kot železniškega ministra s posebnimi brzojavkami tudi one slovenske gospodarske organizacije, ki so vse prej ko pa v taboru SLS.

Z lepimi nadami pozdravljajo zato slovenski obrtniki novo vlado in zlasti še z ozirom na kraljevo proklamacijo in njene velepomembne napovedi.

Zato je Obrtno-trgovska zveza storila samo svojo dolžnost, ko je poslala Nj. Vel. kralju in ministru dr. Korošču ti dve brzojavki:

**Njegovo veličanstvo Kralj Aleksander.
Beograd.**

Obrtno-trgovska zveza v Ljubljani, kot zastopnica velike večine trgovstva in obrtništva v Sloveniji pošilja Vašemu Veličanstvu najiskrenejše čestitke. Pridružujemo se čestitki naše materinske zastopnice zbornice TOI v Ljubljani. Bog živi našega kralja Aleksandra in Njegovo prejasno vladarsko hišo.

**Anton Rojina, predsednik.
Ivan Ogrin, podpredsednik.**

**Ministru dr. Antonu Korošču,
Beograd.**

Obrtno-trgovska zveza v Ljubljani, kot zastopnica velike večine trgovstva in obrtništva v Sloveniji pošilja Vam gospod. ministru najiskrenejše čestitke. Pridružujemo se čestitki naše materinske zastopnice zbornice TOI v Ljubljani.

Bog živi Vas.

**Anton Rojina, predsednik.
Ivan Ogrin, podpredsednik.**

Občni zbor Jugoslovanske obrtne zveze.

V vsakem oziru uspešen in razveseljiv je bil občni zbor Jugoslovanske obrtne zveze, ki se je vršil v nedeljo, dne 16. 12. v dvorani Rokodelskega doma. Uspešen, ker je dal obrtnikom jasna in obširna navodila za bodoče delo, razveseljiv, ker je pokazal, da se slovenski obrtnik zaveda svoje naloge in svojih dolžnosti, a tudi **svojih pravic**. Slovenski obrtnik, organiziran v Jugoslovanski obrtni zvezi, pa si hoče te svoje pravice tudi izvojevati in v tem oziru je bil občni zbor Jugoslov. Obrtne zveze še zlasti razveseljiv, ker je to odločno voljo obrtnikov krepko povdaril.

Decembrskega občnega zbora pa moramo biti veseli še iz drugega vzroka. Iz mnogih vzrokov, ki niso bil samo v obrtništvu, je intenzivno delo ob času zborničnih volitev malo ponehalo. Sedaj pa je vse delo zopet oživelo in ustvarjena je trdna in solidna podlaga, da bo novo leto za obrtniško organizacijo leto dela in zato tudi uspeha.

Najvažnejša zasluga občnega zbora Jugoslovanske obrtne zveze pa je v tem, da je povdaril dve stvari, ki so za ves obrtniški stan največje važnosti, to je nujno **ustanovitev obrtnega muzeja** in enako potrebno **ustanovitev obrtnopospe-**

ševalnega urada. Obe ti novi ustanovi morate usposobiti slovenskega obrtnika, da bo kos prav vsaki konkurenci in obe mu morata dati tako močno pozicijo, da bo mogel slovenski obrtnik z uspehom delovati po vsej državi. Tako važni sta obe nameravani ustanovi, da pomenita danes najvažnejši točki vsakega obrtniškega programa.

S posebnim zadoščenjem je zato vzel občni zbor na znanje izvajanja **obl. odbornika dr. Adlešiča**, ki je v lepem govoru povdaril, da bo oblast z vsemi silami pomagala, da pričneta obe ustanovi čim prej delovati. Slovenski obrtnik je tako jasno videl, da sme z vsem zaupanjem

računati na podporo oblasti, ki je v pravih rokah in prava zastopnica ljudstva.

Da ni občni zbor Jugoslovanske obrtne zveze pozabil tudi na **obrtniško samopomoč**, se razume samo po sebi, vsaj je ta samopomoč vedno bolj nujna in vedno bolj potrebna.

Prava **centralna organizacija slovenskih obrtnikov je Jugoslovanska obrtna zveza** in to je njen občni zbor jasno dokazal, pa čeprav ni razvil nobenega pompa in se ni šopiril v visokih besedah, kakor ljubijo to nekatere druge organizacije. Delati in malo govoriti, to je pravo geslo, po katerem se ravnajo obrtniki od Jugoslovanske obrtne zveze in zato je tudi napredek njih organizacije zasiguran.

Ob lepi udeležbi delegatov je otvoril predsednik Anton Rojina točno ob napovedani uri občni zbor, konstatiral sklepčnost in pravilnost sklicanja občnega zbora.

Nato je pozdravil vse navzoče, zlasti pa zaslužnega prijatelja vseh obrtnikov preč. g. kanonika dr. **Stroja**, ter obl. odbornika **dr. Adlešiča**.

Predsednik **Anton Rojina** je podal nato **predsedniško poročilo**.

Moja naloga je, da vam poročam o **delovanju Jug. obrtne zveze** v preteklem letu. Kakor Vam je znano, obstoji Jug. obrtna zveza iz posameznih članic po raznih krajih širom naše domovine. Naš namen je ta: Če obstojajo in dobro delujejo posamezne zveze, potem je **centrum** močan. Centrala daje le **iniciativne smeri** na podlagi sklepov posameznih obrtnih zvez. Centralna pisarna deluje veliko lažje v procvit obrtništva, če točno poročajo obrtniki o uspehih obrtniškega delovanja na deželi. Mnogo dela je bilo zaman kajti veliko je še obrtnikov, ki se ne zavedajo dolžnosti do lastne organizacije in hočejo imeti od zveze samo materijelne koristi, ne da bi tudi sami kaj storili za prospeh zveze. Tolaži nas to, da je še mnogo takih organizacij, bodisi političnih ali strokovnih. Pri tem bi bilo važno omeniti, da smo mi **del Slovenske ljudske stranke** in zato **gre naša organizacija paralelno s SLS**.

Naša organizacija izdaja svoje strokovno glasilo „Jugoslovanski obrtnik“, katero bi moral imeti vsak obrtnik, ki se zaveda, da spada v naše vrste. Ker je treba za naš list dobrih koristnih člankov, zato je treba ljudi, ki znajo dobro pisati. Za tako delo pa je treba potreben denar, zato je odvisno le od števila naročnikov in plačane članarine, kakšna bo kakovost lista. V letošnjem poslovnem letu je list prenehal izhajati. Temu je bilo krivo težko finančno stanje, v katerem smo se naha-

jali prvo polovico poslovnega leta. Na drugem mestu moram poročati da so **se razmere zboljšale**, ker smo dobili razne podpore in nabrali med člani potreben denar. Zato upam, da bo prihodnje leto **list redno izhajal**.

Delali smo mnogo in po možnosti tudi precej dosegli. Pošiljali smo vloge na razne oblasti in zbornico za TOI. Naša organizacija je bila po svojih odbornikih zastopana v raznih korporacijah in društvih, kjer se je delalo in se dela za procvit obrtniškega stanu in obrtnika samega.

Končno se moram zahvaliti našemu **podpredsedniku Ivanu Ogrinu** za njegovo naklonjenost in neumorno delo, katero vrši kot predsednik obrtnega odseka Zbornice za trgovino in industrijo.

Po predsednikovem poročilu in njegovi odobritvi prosi za besedo **g. Ložar**. Najprej opraviči **g. Ogrina**, ki je zadržan in se ne more udeležiti občnega zbora. Nato poroča o **obrtno-nadaljevalnem šolstvu** ter pojasni, zakaj sta se z g. Ogrinom zavzela za to, da obiskujejo vajenci šolo ob delavnikih in ne ob nedeljah. To je bilo potrebno, ker so ostali vajenci brez nadzorstva starišev in brez verskega poka. Nekateri so imeli do šole tako daleč, da niso mogli priti nikdar v cerkev in da niti v nedeljo niso bili doma. Treba pa je, da ostane vajenec pod uplivom doma in cerkve, ker drugače pade moralno. Zato je bilo sklenjeno, da obiskujejo vajenci šolo v delavnikih in ne ob nedeljah.

Poročilo dr. Adlešiča.

Nato je toplo pozdravljen od vseh poročal oblastni odbornik dr. Adlešič o **delu oblasti za napredek obrtništva in obrta**. Preje je oblast predvsem podpirala samo kmetijstvo, zdravstvo ter javna dela. Sedaj pa skrbi oblast v vedno večji meri tudi za napredek trgovine in obrta. To najlepše dokazuje letošnji proračun, v katerem je določenih za trgovino in obrt 2.000.000 Din, dočim jih je bilo v lanskem le 887.000 Din. Skoraj 1.200.000 Din več ko lani da letos ljubljanska oblast za trgovino in obrt. (Odobranje.) To najlepše dokazuje, da se oblast zaveda važnosti obeh teh panog nar. gospodarstva. Posebno važnost polaga oblastni odbor **za ustanovitev obrtno-pospeševalnega urada**. V teku so pogajanja, da bi oblast prevzela sedanji državni obrtno-pospeševalni urad. Ljubljanska oblast postopa v tem oziru sporazumno z mariborsko. Če pa ne bi bilo mogoče, da bi oblast prevzela ta urad, potem bo ustanovila lastnega, ker ne gre, da bi oblast vzdrževala državi obrtno pospeševalni urad.

Za **obrtno-nadaljevalno šolstvo** je določil oblastni odbor 275.000 Din. Sploh bo

storil oblastni odbor vse, kar je v njegovi moči, da bo obrtno-nadaljevalno šolstvo čim bolj izpopolnjeno. Nato je dr. Adlešič obširno govoril o nujnosti **obrnega muzeja**, ki bo ustanovljen s pomočjo ljubljanske in mariborske oblasti ter zbornice za TOI. Oblastni odbor ima tudi že določen prostor za ta muzej, in sicer travnik med Grobelnikovo vilo in glavnim drevoredom. V tem muzeju bi bila knjižnica, čitalnica in vse, kar je za razvoj slovenskega obrta važno in pomenljivo. Obstoji upravičeno upanje, da bo muzej v kratkem ustanovljen. S tem bo dana trdna podlaga za razvoj domačega obrta, ki danes le žalostno životari. **Trajna je vrednost obrtniškega dela in zato se mora obrtnik tudi zavedati, da spada po svojem delu med najbolj kulturne stanove.**

Z odobravanjem in zadoščenjem je bilo sprejeto poročilo dr. Adlešiča, ker je to poročilo jasno dokazalo, da ima slovenski obrtnik v obeh slovenskih oblastih krepko in zanesljivo oporo.

Na to pride občni zbor na tretjo točko dnevnega reda, na poročila **tajnikov, blagajnikov in revizorjev**. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal **g. Žan**, posnemamo:

Od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 19. 12. 1927., je imel centralni odbor sedem sej. Na teh sejah se je razpravljalo o tekočih vprašanjih, o dopisih raznih oblasti, kakor tudi o organizaciji Jugoslovanske obrtne zveze same. Tajništvo je prejelo 300 dopisov, odposlalo pa 500. Delovanje zveze je bilo v tem poslovnem letu nekoliko manjše, ker so nastale razne finančne težkoče. Pohvalno moram na tem mestu omeniti trud našega predsednika **Ivana Rojine**, ki se je z uspehom trudil, da je dobila zveza potrebna sredstva in je s tem njeno delo zasigurano. Letos se je uvedlo redno mesečno prispevanje, kar se je primeroma dobro obneslo. S pomočjo neumorno delavnega kanonika č. g. dr. **Stroja** se je vpeljal **vajeniško in pomočniško posredovanje**. Skušali smo, da bi naš list izhajal redno, kar se pa nam ni posrečilo. Vse pa je storjeno, da bo v bodoče list redno izhajal. Ko je podal **g. Musar** blagajniško poročilo, sta podala revizorja **gg. Olup in Slapar** revizorsko poročilo, v katerem predlagata vsemu odboru **absolutorij**, kar je bilo soglasno sprejeto. **G. Musar** je podal nato proračun za l. 1929, ki je bil odobren.

Volitve.

Nato se je prešlo k volitvam novega odbora. Izvoljeni so bili za predsednika **g. Anton Rojina**, za revizorja pa **gg. Ogrin, Ložar, Pust, Musar, Žan, Ferenc, Olup in Bahovec**, za revizorja pa **gg. Slapar in Gagel**.

Občni zbor je nato prešel k zadnji točki dnevnega reda, k slučajnostim. G. Ložar omenja velik pomen obrtno-nadaljevalnega šolstva ter obrtno-pospeševalnega urada ter prosi gg. oblastne poslance, da bi se za obe stvari zavzeli z vso silo. Zlasti pa je potrebno, da prične obrtno-pospeševalni urad delovati to leto. Predsednik g. Rojina pravi, da se je oblastni odbor že bavil s to stvarjo, da pa ne more biti stvar rešena, dokler ne pride do sporazuma glede prenehanja državnega pospeševalnega urada, kakor je to že obširno razložil oblastni odbornik dr. Adlešič.

Posebno pozornost so vzbudili predlogi, ki jih je podal preč. g. dr. Stroj. S toplimi besedami je povdarjal važnost **naobrazbe za obrtnika**, zlasti pa malega obrtnika. Treba zato pridno prirejšati predavanja. Dobro predavanje je vsled svoje dragocene vsebine toliko vredno ko gotov denar. Je tu na razpolago skioptikon in govornik prosi zvezo, da se ga čim pridneje poslužuje.

Druga važna stvar je, da se pomaga **pomočniku, kadar se ta osamosvoji**. Pomočnik potrebuje takrat denar, zlasti še, ker silijo razmere vedno bolj na to, da se obrtnik etablira tudi v južnih krajih. Potrebno je zato, da se ustanovi posebna hranilnica za pomočnike, da se jih tako navaža k varčnosti. Na ta način bi si pomočnik zelo lahko prihranil velik del onega denarja, ki ga rabi, kadar se osamosvoji.

Obrtniška samopomoč je nadalje ona važna stvar, kateri se nikdar ne posveča dovolj važnosti. Danes je obrtnik glede socialne zaščite bolj zapuščen ko delavec. Da pa samo obrtnik to zaščito najbolj potrebuje, dokazujejo hiralnice in revne hiše, kjer je primeroma največ obrtnikov. **Obrtniško zavarovanje za starost in onemoglost** je zato vedno bolj potrebno in obrtna zveza naj temu vprašanju posveti vso pozornost. (Odobranje.)

Predsed. Rojina se zahvali dr. Stroju za njegove predloge ter omenja, da se bo o prvem predlogu razpravljalo in sklepalo na prvi seji J. O. Z. Kar se pa tiče 2. predloga, je tudi ta nujno potreben, težava pa je v tem, da zahteva Obrtna banka previsoke obresti in dobi obrtnik pri domačih denarnih zavodih kredit cenejši. Gledalo pa se bo, da se v polni meri izvede predlog dr. Stroja. Glede 3. predloga pa pravi, da se je žal takrat, ko je bil sprejet zakon o zavarovanju delavcev pozabilo na obrtnika. Tako je prišlo do tega, da plačuje obrtnik za zavarovanje delavcev, sam pa nima od tega nič.

Nato je na zelo posrečen in učinkovit način slikal g. Pust žalostno stanje

slovenskega obrtnika glede socialnega zavarovanja. Nazorno je nato g. Pust razložil važnost in pomen obrtnega muzeja ter obrtno-pospeševalnega urada. Prvi mora skrbeti za strokovni napredek slovenskega obrtništva, drugi pa za njegov materielni. Oba pa morata dati slovenskemu obrtniku tako močno oporo, da bo kos vsaki konkurenci in da bo mogel izvaževati slovenski obrtnik svojo misijo po vsem jugu. (Odobranje.)

Pozitiven in uspešen je bil občni zbor Jugoslovanske obrtne zveze in dolžnost nas vseh je, da s pridnim delom v obrtniških organizacijah poskrbimo, da bodo na občnem zboru spojene misli uresničene. Napredek slovenskega obrtnika bo potem zagotovljen!

Gospodarski svet bo ustanovljen.

Novi finančni minister dr. Šverljuga, ki velja kot zastopnik zagrebških gospodarskih krogov, je podal dopisniku dunajskega lista „Neue Freie Presse“ precej obširen program vladnega dela. Med drugim pravi, da bo gospodarski svet ustanovljen in da vlada že sedaj proučuje organizacijo gospodarskega sveta. Tudi v trgovinskem ministrstvu se že dela na ustanovitvi gospodarskega sveta in sedaj, ko je imenovan za trgovinskega ministra dr. Želimir Mažuranič, ki velja tudi kot zastopnik zagrebških gospodarskih krogov, bo ustanovitev gospodarskega sveta gotovo še pospešena. Računati moramo torej z vso sigurnostjo, da bo gospodarski svet v kratkem ustanovljen in s tem uresničene želje in nad vse utemeljena želja vseh gospodarskih krogov in zlasti obrtnikov.

Naloga obrtnikov pa je, da se pravočasno zanimajo za organizacijo novega gospodarskega sveta in da pravočasno poskrbe, da bo ta tako organiziran, da bodo v njem imeli obrtniki ono zastopstvo, ki jim gre. Samo v tem slučaju bodo imeli obrtniki od gospodarskega sveta v resnici ono korist, ki si jo obetajo. Če pa se obrtniki in njih organizacije ne bodo pravočasno zanimali za organizacijo gospodarskega sveta, se jim more pripetiti, da bodo v gospodarskem svetu imeli odločilno besedo zastopniki bank, veletrgovine in velike industrije, kar gotovo obrtnikom ne bo v korist.

Zato bi bilo nad vse potrebno, da obrtniške organizacije takoj prouče vprašanje organizacije gospodarskega sveta in da se potem sporazumejo za složen nastop. Ne sme se dogoditi, da bi obrtniška organizacija nastopila proti drugi, ker tako bo njih nastop brez nekega pravega učinka. Dogovoriti pa se treba

tudi s hrvaškimi in srbskimi obrtniški organizacijami, ker obrtniki vse države morajo biti v tem vprašanju složni.

Opozarjamo že danes na to važno vprašanje obrtnike, da jim prihranimo neprijetna razočaranja in da jim ne bo treba zvoniti po toči.

Racionalizacija v obrtu.

Nejasni pojmi o racionalizaciji in ravno tako nejasni pojmi o narodno gospodarskem pomenu in notranji življenjski moči obrta so pri marsikaterem povzročili mnenje, da je racionalizacija v obrtu nemogoča. Veliko je takih, ki mislijo, da spada racionalizacija izključno le v domeno velikih podjetij. Ja, še več! Znano je, da v današnji dobi tehnike in njenih čudovitih napredkov celo nekateri gospodarski politiki in znanstveniki odrekajo obrtu pravico do eksistence, kakor da je obrt že neka preživelega, nekaj irracionalnega in že od vsega početka od racionalizacije izključenega.

To stališče je docela napačno. Če kdo misli, da je racionalizacija zgolj tehnične narave, da je to le vprašanje novjših in boljših strojev, se zelo moti. Bistvo racionalizacije je sistematično, smotreno delo, ki gre za tem, da se delavni čas najbolj plodonosno izrabi, da se dalje vsi nepotrebni stroški in vsako nepotrebno delo odstrani. To niso torej nikake nove, zunanje stvari, niti samo boljša organizacija obrata, ampak gospodarski duh smotrenosti je za racionalizacijo karakterističen.

Ta edino pravilno pojmovana racionalizacija je brez dvoma tudi v obrtu mogoča, pa če tudi ni v obrtu takozvane produkcije en masse. Obrt je pa tudi sam na sebi sposoben za življenje. **Prorokovanje „Komunističnega manifesta“** (1845) in Erfurt-skega programa, da bodo obrt kakor tudi mali obrati po naravnem zakonu propadli, so se izkazala za **popolnoma napačna**. Oblika malih obratov se ni v Nemčiji, Franciji in drugih državah samo obdržala, nasprotno, v vseh teh državah in celo v Ameriki se nudijo obrtu vedno nove možnosti za udejstvovanje. Neglede na popravilna dela, ki jih je v zvezi s tehničnim napredkom vedno več, se razvijajo, da celo nastajajo vedno novi obrti. Francoski strokovnjak Mercier pravi tudi, da ravno racionalizirana velepodjetja potrebujejo izučene in visoko kvalificirane delavne moči. Automatizirani obrati kakor Ford itd. potrebujejo za montažo izvrstno profesionalno osebje. Kajti v takih podjetjih mora biti vsak tudi najmanjši sestavni del stroja tako napravljen, da nima niti najneznatnejše hibe,

ker le tako je mogoče nepretrgano, tekoče delo. Tako precizno delo pa zopet potrebuje dobro napravljeno orodje, ki ga je treba perijodično natanko preizkusiti, demontirati in izboljšati. Ford sam je poleg svojega gigantskega obrata ustvaril celo organizacijo, ki ne predstavlja nič drugega kakor domače delo in rokodelstvo, ki mu more gotova pomožna sredstva racionalnejše izvesti. Tudi velik napredek v razdeljevanju električne energije je prinesel obrtu mnogo koristi.

Če se sedaj vprašamo, v kakem oziru naj vodi obrt praktično racionalno politiko, potem je treba reči, da more vsak tudi majhen obrtnik svoj obrat modernizirati in boljše organizirati. Treba je **smotreno organizirati svoj obrat** in točno razdeliti delo. V tem oziru se da v obrtniških obratih prav veliko prihraniti tako na času kakor tudi na stroških. Vzorno delujoči „Preiskovalni zavod za racionalno vodstvo obrata v rokodelstvu“ v Nemčiji (v Karlsruhe) je na primer v mizarskem obrtu ugotovil, da se 50% časa čisto po nepotrebnem izgubi. Kako to? To zavisi od sledečih momentov, ki naj predstavljajo za vsakega obrtnika zapoved: Točno je treba razdeliti dela, ki jih mora obrtnik izvršiti; izogibati se je vsakemu dvojnemu delu ravnatoko tudi nepotrebnemu nadzorovanju; skrajno strogo je treba paziti pri čuvanju in uporabljanju orodja; potrebno je dalje optimalno (vidno) nameščenje orodja tako, da je vsako letanje sem in tja ter iskanje izključeno; z materialom je kar najbolj štediti; hibe na orodju, če so še tako majhne, je treba takoj odpraviti.

(Dalje prih.)

Ne pozabite na glavno nalogo!

Že v prejšnji številki smo opozorili, da je glavna naloga slovenskega obrtnika, da dela za svoj list, za svoje stanovsko glasilo. Naj nam cenjeni bralci oprostite, če danes zopet spominjamo na to veliko nalogo. Pa stvar je že taka, da treba nekatere stvari vedno znova poudarjati, dokler niso čisto izvedene. Sicer pa je to naše zopetno poudarjanje le v interesu obrtnikov samih, ker stan brez svojega glasila je ko vojska brez municije.

Nikjer drugje vendar ne more obrtnik tako učinkovito zastopati svojih interesov, ko v svojem glasilu. In če skrbi, da je njegov list razširjen, in da ga čitajo tudi drugi, potem je njegovo stališče silno utrjeno, ker vsa javnost ve, kaj potrebuje in zahteva obrtnik. Delo za **čim večje razširjenje lista je torej najuspešnejša propaganda obrtniškega programa**

in proti sebi dela, kdor se ne udeležuje tega propagandnega dela.

Še večja pa je važnost obrtniškega lista za obrtnika samega. Stanovsko glasilo obrtnikov je ona vsem **vidna zastava**, pod katero se zbirajo vsi obrtniki, ki so ene misli in ene volje. Število naročnikov na „**Jug. obrtnika**“ je zato tudi zunanji dokaz obrtniške moči in merilo obrtniške zavednosti. Nihče ne bo uvaževal obrtniških zahtev, če vidi, da je pod obrtniško zastavo zbrano le malo število. Vsi pa bodo upoštevali obrtniške zahteve, če vidijo, da je pod obrtniško zastavo zbrano vse obrtništvo.

A ne samo zastava obrtniške organizacije je njen list, temveč tudi najmočnejša notranja vez med obrtniki. Vse, kar se tiče obrtniške organizacije, je zabeleženo v listu in v obrtniškem glasilu so navedene vse potrebe in zahteve obrtnikov, da ve vsak obrtnik, kaj je njegova prva dolžnost. Pa tudi kaj je njegova **pravica** in tudi o tej je treba malo več govoriti ko doslej. Preveč je že potisnjen obrtnik od veleobratov in tovarn v ozadje in treba je, da povzame obrtnik zopet ono mesto, ki mu gre po njegovem delu in njegovi koristnosti za vso družbo. **Vedno znova treba poudarjati, da je obrtniško delo temelj vsega gospodarskega napredka in naj nihče ne sanja o gospodarski osamosvojitvi slovenskega naroda, ne o industrializaciji dežele, če ne bo obrtniški stan trden in obrtnik na višku svoje strokovne sposobnosti. Iz obrta so se razvile fabrike, iz obrta izhaja ves napredek.**

Da pa pridobi obrtniku vso veljavo v javnosti, da bo splošno priznano veliko kulturno in splošno koristno delo obrtnika, to je ena glavnih nalog „Jugoslovanskega obrtnika“ in zato mora vsak obrtnik z vsemi silami skrbeti, da bo njegov „Jugoslovanski obrtnik“ čim bolj izpopolnjen in čim bolj razširjen. Pridobivajte zato naročnikov, pridobivajte inseratov in sporočajte listu vse, kar vas tlači in kar je v korist vašemu napredku!

Jugoslovanska obrtna zveza je poskrbela, da je redno izhajanje „Jugoslovanskega obrtnika“ zasigurano. Sedaj morajo storiti še obrtniki svojo dolžnost in potem bo kmalu doseženo, da bo mogel „Jugoslovanski obrtnik“ izhajati tudi dvakrat na mesec.

Nikdar ne pozabite, da je delo za stanovski list prvo delo in obrtniška organizacija bo napredovala in cvetela, obrtnik pa bo prišel do svojih pravic. To pa hočemo vsi in zato tudi vsi na delo za obrtniško glasilo!

Naredbe o zapiranju obrtnih obratovalnic.

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal naredbo o zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti. Ker je naredba zelo obširna, se omejimo le na najvažnejše določbe o obrtnih obratovalnicah.

Splošno morajo biti obrtne obratovalnice odprte od 7. do 12. in od 14. do 18. Kjer je že uveden osemurnik, pa od 8. do 12. in od 14. do 18.

Pekovske obratovalnice od 5. do 20. poleti, pozimi pa od 6. do 20.

Mesnice (prodajni lokali) od 5. do 12. in od 17. do 19. Mesarske stojnice pa od 5. do 13.

Podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnicah poleti od 5. do 20., pozimi od 6. do 19.

Brivske obratovalnice: v Ljubljani od 1/2. do 12., in od 1/2. do 19., v sobotah in dnevih pred prazniki eno uro delj, t. j. do 20. Izven Ljubljane tako kot v Ljubljani, le v sobotah in dnevih pred prazniki dve uri delj, t. j. do 21.

Fotografske obratovalnice od 8. do 12. in od 14. do 19.

Obrtne delavnice, kjer je poslovanje osebja organizirano z izmenami smejo biti odprte tudi čez opoldne, v tem času pa ni dovoljeno nobeno poslovanje s strankami.

Obrtniki, ki jih je smarati kot pomožne poljedelske obrtnike, kakor kovači, kolarji in podobni smejo imeti na deželi odprto od 5. do 20. poleti, pozimi pa od 6. do 19.

Na dan pred božičem, velikonočnimi prazniki, binkošti in ob dneh letnih sejmov, smejo biti obratovalnice odprte tudi preko meje, največ še za 2 uri zvečer.

V kopališčih in letoviščih (Bled, Bohinjska Bistrica, ob Boh. jezeru, Kranjska gora, Mojstrana, Dol. Toplice, Laško) smejo biti odprte obrtne in trgovske obratovalnice za časa sezone od 7. do 21. ure.

Kavarne, restavracije, gostilne in hoteli smejo biti odprti čez opoldne, sicer pa velja glede policijske ure za nje razglas vel. županov z dne 27. V. 1915.

Okrepčevalnice, žganjarne in obratovalnice, v katerih se prodajajo mrzla jedila in alkoholne pijače le za konzum v lokalu poleti od 7. do 22., pozimi od 7. do 21. ure.

Obratovalnice, ki strežejo gostom z brezalkoholnimi pijačami, javne kuhinje, prodajalne mleka, slaščičarne, poleti od 5. do 22., pozimi od 6. do 21.

Ves dan zaprte morajo biti vse obratovalnice: ob vseh nedeljah, dne 17. de-

cembra, dne 1. decembra, dne 1. januarja, dne 6. januarja, na dan Sv. Rešnjega Telesa, 1. novembra in 25. decembra.

Samo dopoldne: 28. junija in na dan sv. Cirila in Metoda.

Od 12. ure dalje: 19. marca, na praznik Vnebohoda, 29. junija, 18. avgusta in 8. decembra.

Izjemoma smejo biti odprte ob nedeljah in praznikih: kavarne, gostilne in hoteli, okrepčevalnice, fotografi in obratovalnice za pogrebno opremo.

Ves dan smejo nadalje biti odprte ob nedeljah in praznikih, če je na nedeljo letni sejem ali če se obrat na nedeljo seli.

Samo dopoldne smejo biti odprte obratovalnice ob nedeljah in praznikih:

podjetja za natovarjanje blaga od 6. do 12.;

cvetličarne od 8. do 12., na dan vseh svetnikov pa od 19. ure dne 31. X. in do 12. dne 1. novembra;

prekovske prodajalnice od 6. do 12.; mesnice od 5. do 10. (V času od 1. XI. pa do 1. III. morajo biti ves dan zaprte, zato pa smejo biti odprte v sobotah od 5. do 19.);

okrepčevalnice od 7. do 12.

Samo dve uri ob nedeljah dopoldne:

v vseh krajih, kjer se vrši samo ena služba božja, neposredno po njej, ali ob času, ki ga določi županstvo.

Izveti pa so ti kraji:

Ves okoliš ljubljanske policijske direkcije:

Občine: Vič - Glince, Rožna dolina, Zgornja Šiška, izvzemši Dravelj, Ježica, Moste, D. M. v Polju, Dobrunje, Rudnik in vas Kozarje.

Mesto Kranj in njega okolica v razdalji 5 km.

Brivnice: v Ljubljani in na periferiji ob praznikih smejo biti odprte od 1/28. do 12., povsod drugod ob nedeljah in praznikih od 1/28. do 12. ure.

Vse obratovnice na nedeljo pred božičem od 8. do 13.

V občinah: Laško, Sv. Krištof, Dol pri Hrastniku in Trbovljah smejo biti ob praznikih odprte vse obratovalnice dve uri po izvršenem izplačilu, če je plačilni dan TPD na dotični praznik.

Predpisi te naredbe veljajo tudi za vse zadrage, ki so osnovane na principu vzajemne pomoči (nabavljalne, konsumne), ne veljajo pa za kmetijske in nabavljalne, ki delajo brez pomožnega osebja in nimajo posebnih prodajnih lokalov.

Letni čas velja od 1. aprila do 30. septembra.

Prekršitve te naredbe se kaznujejo v denarju od 50 do 3000 Din, odnosno z zaporno kaznijo do enega meseca.

Razno.

Zadružništvo v Jugoslaviji. Glavna zveza zadrug objavlja statistiko zadružništva v naši državi. Po tej statistiki je v Sloveniji 425 zadrug s 133.500 člani, na Hrvaškem 479 s 83.350 člani, v Srbiji 833 s 47.360 člani. Čeprav je torej v Srbiji in na Hrvaškem več zadrug, vendar je zadružništvo v Sloveniji absolutno in relativno najbolj razvito. To se vidi tudi iz višine vlog v zadružnih hranilnicah. V Sloveniji so znašale te vloge 995.700.000 dinarjev in je prišlo na vsakega zadružnika 7308 dinarjev, na Hrvaškem 109 milijonov in 1309 Din na člana, v Srbiji pa le 42.800.000 Din in 903 Din na člana.

Dalmacija ne more prodati vina. Dalmatinski kmetje so v zelo slabih gospodarskih razmerah, ker ne morejo prodati vina. Kleti so polne in se vino prodaja po 300 do 600 Din za hl. Boljša vina prodajajo v Šibeniku po 450 do 550 Din za hl.

Obrtno nadaljevalna šola v Trziču. V ljubljanski oblasti je 47 obrtnih nadaljevalnih šol, od katerih pa so od l. 1918. dalje nepretrgoma delovale samo štiri (Kranj, Toplice pri Zagorju, Trzič in Kropa). Zlasti dobro uspeva od teh šol tržiška. Leta 1920.-21. je imela 101 učenca, lani pa 107, od katerih je 18 bilo od trgovskega nara-

ščaja. Zelo razveseljivo je, da je vedno več vajencev, ki so obiskovali tudi že en ali dva razreda meščanske šole. Ti vajenci napredujejo zlasti dobro. Obrtno nadaljevalna šola v Trziču bi dosegla še lepše uspehe, če bi jo tudi podpirala država. Tako pa je navezana le na podporo s strani Zbornice za TOI in ljubljanskega oblastnega odbora.

Dve novi cementni tovarni zgradi v Gubani pri Splitu francoska družba Société de Phosphates Tunisiens, ki je prevzela večino delnic družbe Sufid. Še prej pa bo silno povečala svojo elektrarno in sicer od 39.000 konjskih sil na sto tisoč.

Tovarno za izdelovanje ledu in hladilnih naprav bodo zgradili na Sušaku in bo veljala 1.700.000 Din.

Nova železniška proga Uvac - Priboj je bila otvorjena dne 30. decembra.

V Zagrebu je bilo l. 1928. zgrajenih 2034 novih stanovanj s 4005 sob.

Število brezposelnih v Nemčiji se je v decembru povečalo za 514.000 in znaša sedaj 1.188.000.

Na Madžarskem je bilo brezposelnih 143.000 ali za 10 odstotkov več, ko leto prej.

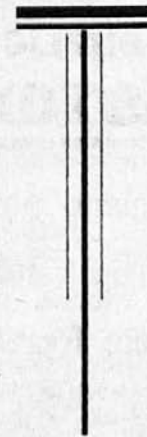
Agitirajte in razširjajte naš tisk vsepovsod!

Obrtno kreditna zadruga

v Ljubljani

P. Z. Z. N. Z.

Pražakova ul. 3.

Sprejema hranilne vloge, daje posojila na zastave, odstopa računov, eskomptira menice itd. itd.

NAJBOLJ VARNA NALOŽBA DENARJA.

Kranjska hranilnica

v LJUBLJANI, ustanovljena l. 1820,

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun in obrestuje nevezano po 5%, **vezano pa na daljšo dobo in višje zneske po 6%, 6½% in celo 7%.**

Dovoljuje kredite proti vknjižbi na prvem mestu in menična posojila. Hranilnica izposoja **domače hranilnike** za zbiranje malih vlog.

Za vloge pri Kranjski hranilnici jamči ljubljanska oblast z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Zunanjim vlagateljem se dajo na razpolago položnice poštne hranilnice, da morejo vlagati po pošti. Poslani zneski se lahko nalože na vložne knjižice, ki jih hranilnica hrani in izda o tem potrdilo.

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

V LJUBLJANI, POLEG HOTELA UNION

Obrestovanje najugodnejše.

Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

REMEC - COMP.

**LJUBLJANA - SHS
KERSNIKOVA ULICA št. 7.**

Prej

I. Bahovec nasl.

Tovarna na

**DUPLICI pri Kamniku
STOLARSTVO**

Upognjeno pohištvo.

Prešani furnirji za stole in mizarstvo.

Parketi. Rezani les.

Interurb. telefon:

Pisarna: Ljubljana 266. — Tovarna: Kamnik 4.

Telegrami:

Ljubljana Ingenieur Remec. — Kamnik Remec-Co.

**Mednarodna razstava Bruxelles 1925
odlikovanje Grand prix z zlato kelajno.**

Kreditno društvo Kranjske hranilnice

v Ljubljani, Knafljeva ulica 9

Ustanovljeno leta 1873.

daje trgovcem in obrtnikom kredite po najkulantnejših pogojih.

Račun pri čekovnem uradu v Ljubljani št. 10.680.
Telefon št. 2420.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

je edini slovenski zavarovalni zavod, ki zavaruje proti požarnim škodam poslopja, premičnine in poljske pridelke.

Sprejema življenska zavarovanja v vseh kombinacijah.